

Kirsiõied, Fuji ja Baruto Jaapan, kevad, 2010

Mida teab Eesti inimene Jaapanist? Vast seda, et seal elavad nutikad ja usinad inimesed, neil on rikas ajalugu ja iidne kultuur, kevaditi õitseb neil tohutult kirsipuid ja mõni ka seda, et neil on ilus mägi Fuji. Meile on eriti tähtis, et seal tegutseb tuntuim eestlane Baruto. Et sellest kõigist ühe reisiga osa saada, tuleb aega sobitada. Inimeste ja kultuuriga pole probleemi, need on alati ligipääsetavad, kuid kirsid ja teised luuviljalised õitsevad märtsi lõpul, aprilli algul, mäge ronitakse aga vaid juulis-augustis, varem valitsevad mäel karmid talvetingimused vinge tuul alati lõõtsumas. Kirsse teisel ajal õitsema ei pane, järelikult tuleb mäge ronida ebasobival perioodil, muidu olekski ehk veidi piinlik koos sadade jaapani(ättidega) tipu poole rühkida (iga õige jaapanlane peab pühaks kohuseks kord elu jooksul Fuji-sanile tõusta).

Tasapisi maad kuulates sain vaid ühe vastuse: sessiooni väliselt keegi mäge ei roni, olevat lausa keelatud, sinna trügivad üksikud hullud, enesetapjad! (selle aasta jaanuaris olevat mäel toimunud päästetööd, viiest sõjaväelasest hukkus 2)

Mäel kõrgust vaid 3776 meetrit, laiuskraadidelt Karakorumiga ühel joonel, kuid sademeterikkas (aastas kuni 4 meetrit!). Paikneb suhteliselt jahedas ja niiskes rajoonis Vaikse ookeani ja Jaapani mere vahel, seega tuultele lahkelt avatud. Arvasime veidi üleolevalt endil olevat piisavalt kogemusi, et tulla toime nii lume, külma kui tuulega, mis ta siis ikka on võrreldes tõeliselt karmide mägedega?! Meid läks teele kokku kümme inimest, üpris kirju seltskond. Kõigil ei olnudki ühist plaani, 4 tegelast tahtsid teistest kolm päeva varem mäge teha, et jõuda ka Nagano maratonile, järelejäänutest arvasid kaks, et nemad selle lumejamaga küll tegelema ei hakka.

Osakasse saabudes oli ilm tellitult ilus, pühapäev ja jaapanlastel suur pidupäev – sakura aeg, s.t kirsipuude õitsemise aeg. Rahvast oli tulnud massiliselt parkidesse, kirsipuude alla olid laotatud autopresendid ja seal söödi-joodi-lõbutseti suurte seltskondadega. Kuid ei söödud mitte sushit, vaid shaslõkki, ei joodud mitte saket vaid õlut ja veini, ei kükitatud mitte kimonoodes, vaid T-särkides ja teksapükstes! Väike pettumus!

Ilmateadet jälgides olime kartnud, et satume halva ilma kätte, ka kirsside õitsemise teade tuli juba paar nädalat tagasi, kuid esimene päev oli see mida lootsime. Osaka lossi hiigelaed oli suuri õitsvaid, erivärvi tooniga metsikute kirsipuude õitevahtu täis, esialgu sai vaid ahhetatud ja pildistatud ning pildistatud. Hanamit, kirsioite nautimist loetakse Jaapani kauneimaks pühaks, parkidesse minnakse perekonniti ja seltskondadega, et seda ilutäiust nautida. Kirsiois kui ilu sümbol, kui elu habras taassünd ja kiire kaduvus, see on vastandlik mõtiskluste aeg. Jaapanlased peavad inimelu üürikeseks ja põgusaks nagu kirsipuu õitsemine. Kui langev kirsioieleht satub joogiklaasi, võib soovunelm täituda!

Osaka on suuruselt Jaapani teine linn, võrdlus käib Tokioga, seetõttu kohtab seal mõndagi erilist: äritänavad on katustega kaetud, mille kohal sahiseb kiirtee, selle peal omakorda raudtee! Tänaval patseerib väga erilise väljanägemisega tüdrukute seltskondi: õlgkübar peas, seljas tite tegumoega või muu väga lühike kirev eriskummuline riideese, jalad kepp-peenikesed, hästi kõverad, jalas lahtise nina ja kannaga pikad saapad, või üle põlve mustad sukad (kel moodsaid saapaid ei ole, kannab pakse talvesaapaid), varbad on neil käies tugevalt sissepoole ja seetõttu tundub kõnnak ebaloomulikult komberdav, eriti suurte saabastega (see pidavat tuleneva lapsest saati põrandal jalgadel istumisest).

Esimese öö veetsime nn. kapselhotellis. See on sauna-puhkeasutus, kuhu Jaapani korrektsemad kontoriameetnikud (mehed, naisteosakonda selles majas ei olnud) tulevad peale väikest tööjärgset pidutsemist kainenema, välja puhkama, et hommikul ontlikult tööle naasta.

Jalatsid pannakse ühte lukustatavasse kappi, raha, dokumendid-väärdasjad teise, riided kolmandasse, saad selga kimono ja lähed pesuruumi, kus on kõikvõimalikud eneseharimise vahendid: seebid, vahud, šampoonid, pastad, hambaharjad, nuustikud, habeajamisvahendid, lõhnad, kreemid. Kui ise pole end võimeline pesema või ei viitsi, pesevad naised sind õrnalt puhtaks, lõikavad küüsi, juukseid või keeravad lokke! Võid lasta pesta oma riideid, triikida särki, viikida pükse, viksida kingi.

Peale pesemist saab liguneda eritemperatuuridega (mulli)basseinides, istuda niiskes, infrapunases, või soome saunas või koguni jäätunud seintega külmkambris.

Loomulikult on olemas massaažiruum, kus võimalik valida mehhaanilise massaažitooli või õrnade naisekäte vahel. Nii mõnigi mees oli jäänud tooli pikemaks ajaks norisema.

Lõpp-puhkuseks on mugav kapsel – 1m x 1m x 2,3m kahekorruseline kastlavats tatami ja sooja tekiga, seinal autonoomsed äratuskella-raadio-ventilatsiooni lülitid, laes telekas non stop sexprogrammiga!

Hommikul kell üheksa majast lahkudes ilmnes, et oma laupäevase öö olid selles majas veetnud sajad mehed!

Oma esmase sushi isu rahuldasime väikestes transporttöölindiga söögibaarides, milliseid mujal linnades ei leidnudki. Baarileiti taga istudes sõidab nina eest mööda väike lint taldrikutega, kust võimalik valida 10-12 erinevat sushi sorti, sealjuures nomenklatuur on pidevas vahetuses. Teekraan ja maitseained on igal sööjal autonoomsed, lõpparveks loetakse tühjad taldrikud kokku, tavapärane on 6-10 portsu.

Jaapani esimene pealinn Nara (aastail 710-794) on täis vana kultuuri ja religioonset arhitektuuri. Võrdselt on esindatud nii iidset budistlikke templid ja pagoodid kui shintoistlikud shrinid (pühamud). Nende vahet sõitsime jalgratastega. Erilist tähelepanu vääriavad maailma vanimad, 1300 aastased puit templid (11 hoonet), kusjuures neis etentatakse igal aastal ulatuslik elava tule festivale! Maailma suurimas puithoones, 13 sajandist, asub ka suurim puust Budha, 16 m kõrge! Kirsiõite nautimise kõrval püüdsime osa saada ka kuulsatest jaapani aedadest, kuid kahjuks oli aeg selleks liig varajane, puud raagus, rohi luitunud, lilli vähe, kuid püगतud puud, rehitsetud teerajad ja vingerdavad ojakesed olid ikka. Kahjuks oli ka ilm selleks ajaks ära keeranud: +10°C ja vihmaladin.

Kyotos, 1200 aasta vanuses teises pealinnas peab lihtsalt käima, kui tahad Jaapanist mingitki kultuuripilti saada. Linnas on üle 1000 templi ja pühamu, kõik iidvanad, kuid töökorras ja eksponeeritud. Peale selle keisri ja šogunite paleed põnevate sisekujundustega, zen aiad. Eks sealt olegi pärit jaapanlaste eriline kunstunnetus ja elufilosoofia.

Välismaalasi oli turismiobjektidel vähe näha, võib olla ei olnud aeg sobiv, kuid siseturism on Jaapanis populaarne, igal pool oli uudistajad hulgi, tihti võis näha klasside kaupa nii suuri kui väiksemaid koolilapsi. Paleedes ja pühakodades käiakse sokkis, jalatsid jäetakse ukse taha, huvitav, sokid ei saanudki mustaks! Puhtusega on Jaapanil omaette suhe: tänavatel, ühiskondlikes hoonetes, vaksalites, metroos prügikaste ei ole, lausa segab, kui pole kuhugi vana piletitki visata, kuid kõik tänavad ja ruumid on puhtad, isegi ehitisi ümbritsevad valged plekkaiad olid puhtaks pestud, ei tolmu, ei graffitit.

Kyotos on veel ainsana säilinud vana geišade kvartal pisikeste teemajade, spetsiaal kooli ja teatri-kontsertsaaliga. Kui tänaval näeb kimonodesse riietatud, noori tüdruk-õpilasi maikosid, siis tantsuetendusel ülesastuvate esinejate näod on lubivalgeks võõbatud ja nende vanust ei ole võimalik arvata. Seal võivad esineda üpris eakad daamid, tantsud pole temperamentsed, kuid väljendusrikkad, plastilised. Ka saateorkester koosnes vaid õrnema poole esindajatest.

Nagoyasse sõitsime erilise kiirrongi shinkanseniga (pardinokk), ca 150 km 35 minutiga, max. kiirus 320 km/h! Ei mingit kiiruse eritunnetust ega relsilõtkude kolinat, vaid vaikne sahin ja kohal. Kui enne Jaapanisse sõitu öeldi, et metroo ja rongipiletite ostmine on keeruline ja kallis, siis meie seda küll kinnita. Kõik piletid ostetakse automaatidest, annavad ka liigse raha tagasi, piletit kontrollitakse nii sisenedes kui väljudes (automaat), kui oled sõitnud rohkem, kui esialgu arvasid, maksad lihtsalt juurde. Kõik on lihtne ja loogiline, automaatidest üks annab tavaliselt ka inglise keelse juhendi. Rongid sõidavad tiheda graafikuga, 5-25 minutit, ka metroo ja linna elektrirong. Ühiskondlikud liiklusvahendid ei hiline pea kunagi, rongidel üle minuti hilinemine pidavat olema suur eksimus. Bussid-rongid ei ole üle rahvastatud, isegi tipptunnil mitte, inimesed on rahulikud ja abivalmis, kuigi enamus inglise keelt eriti ei mõista. Metroos ega bussides ei ole tunglemist, oodatakse rahulikult järjekorras mahatõmmatud kollase joone taga. Bussist väljudes kontrollib juht (perioodi)piletit, kui ei ole maksad tema ees olevasse automaati, saad ka raha tagasi. Kõik liigub sujuvalt, kuigi on palju vanu inimesi.

Kui Nagoya kohta küsisime, siis öeldi, et see on väike linn. Kohale jõudes hakkasid silma 40 kordsed majad, linna all vuras mitmete liinidega metroo, 2,2 milj!

Mõned päevad sõitsime üriautoga, et mugavalt jõuda vanade küladeni Kiso orus ja Hida mägedesse, nn. Jaapani Alpidesse. Kiso orus olid säilinud sajandite vanused puitelamud väikeste vesiveskite, sake pruulikode ja teiste töökodadega ning talumajad. Kogu küla oli panustanud enda eksponeerimisele, nii et ehedat maaelu siiski ei näinud. Mäenõlvadel krüptomeeria ja bambusemetsades looklesid ühest külast teise kümnekilomeetrised matkarajad, millised pakkusid vahelduseks väikest füüsilist koormust.

Takayama väikelinn oli säilitanud kaasaegsuse kiuste oma vana kitsa tänavasüsteemi, madalate majade, väikeste kaupluste ja söögikohtade ning käsitöökodadega meeldiva sajandite taguse hõngu. Paljudes kauplustes ja söögimajades rippusid sumokate kalendrid, kui sai mainitud, et Baruto on meie mees, tuldi hardunult tervitama ja kummardused ei tahtnud lõppeda.

Mägedevahelisel teel Matsumotosse jääb tee äärde hulga kuumaveeallikaid ehk onsenisid, kuid meil ei õnnestunud neile ligi pääseda. Allikad on kõik juhitud katusealustesse basseinidesse (Jaapani tavakliima on veel nigelam suusailm kui meil, nov.-aprill +3 - +8), kuid meile olid nad millegipärast suletud(?!), oma allikarahulduse saime hiljem siiski mitmekordselt tasutud.

Hommik Matsumotos üllatas meid viie sentimeetri paksuse värske lumega, kuid kirsioitele see laastavalt ei mõjunud, vajasid vaid veidi longu. Matsumoto 400 aasta vanune, ehedalt säilinud šogunite loss ja sealne militaarne väljapanek tõi silme ette kurjad jaapanlased ajaloolistest filmidest. Väiksed mehed lasid kuni 16 kilo raskuste püssidega, jooksid seelikutega mööda väga järske, 50 cm astmevahedega trepp-redeleid mööda kindlustorni üles-alla (sõda käis ikka omade vahel, Jaapanisse pole kunagi välisvaenlane jõudnud).

Fuji alla, Kawaguchiko väikelinna jõudsime 17. aprillil, laupäeval. Ilm oli paksult pilves, tibas vihma, siin-seal võis märgata lumelaike, Fuji vaadet ei kuskilt. Odava hotelli leidmisega jälle raskused. Lõpuks saime mingisse noorte majutusketi pansionaati, topelt narid, 8 inimest toas, ei sööki, ei sooja vett, üks WC maja peale ja ikkagi ca 500.- krooni. Jaapanis on odavate hotellide ja ryokanidega (Jaapanipärane tatamiga kodumajutus) raskusi, selliseid hotelle (guest house) on

vähe või ei leia üles, ei oska silte lugeda ja ikki on kallid. Kui Nepaalis, Indias Türgis, Peruus jne. sai 10-20 USD-ga lähedalt hakkama, siis Jaapanis alla 450.- krooni midagi ei leidunud.

Fuji põhjanõlva all paikneb 5 piisavalt suurt järve, nn Fuji järvistu, nendest 4 paikneb otse Kawaguchiko naabruses. Parimad fotod Fujist ongi tehtud kirsipuude vahelt otse üle järvede. Üllatuseks selgus, et suurima järve kaldail paikneb hulga mitmekorruselisi lukshotelle, kasiinosid ja restorane, olime seni arvanud, et see on väike „pärismaalaste” küla. Tegime pika jalutuskäigu ümber järve, ei mingit mäevaadet, vahulist kirsioieküllust aga piisavalt.

Saime teated neljalt meie etterutanult, neil ei õnnestunud mäel midagi korda saata: ilm pilves, nähtavus minimaalne, transport lubati vaid neljanda jaamani, s.o. 1900 m-ni, edasiminekuks, ka jala keelatud. Nad katsetasid ka teist, otse jalgsirada, kuid veendudes tõsiasjaga, et mäel on karmid lumetingimused, tõus võib kesta mitu päeva ja nõuab vähemalt kahte väliõõbimist, loobusid, maratoni start surus peale.

Selgituseks niipalju: suvel juulis-augustis on kohalike hulgas mäele tõus väga populaarne, mööda nelja, erinevast suunast lähenevat tõusuteed jõuab päevas Mt. Fuji tippu sadu inimesi, eriti hinnatud on kohalejõudmine päikesetõusuks. Selleks, et tõus oleks lihtsam ja vältida õnnetusi on välja ehitatud täiuslik infrastruktuur: kõigil radadel asub umbes kõrgusel 2300 m nn. viies jaam, kuhu tõuseb alt korralik autotee ja sõidavad bussid. Seal paiknevates üpris mahukates hoonetes on ööbimisvõimalused, söögikohad, nannipoed ja WC-d, kes kõrgemale minna ei ihka, saab sellelt kõrguselt Jaapani loodust imetleda. Ka alumises neljas jaamas on puhkekohad ja teenusepunktid. Viiendast jaamast edasi viib serpentiinides nõlva kaevatud 1,5 – 2 meetri laiune, betoonist laviinitõrje müüridega kaitstud, osaliselt kettidega piiratud pinnasetee. Raja servades, eriti jaamades 6, 7, 8 ja 8.peajaam laiutab ulatuslik putkandus, majakeste ja onnide kogumik, kus pakutakse tõusjaile nii ööbimist, kehakinnitust, puhkusevõimalus, vast mingil moel ka arstiabi. Peajaamast kõrgemal, alates 3300 meetrist teravneb mäe kalle 40° - 45° -ni, see vahemik mäetippu ja tagasi tuleks ära käia ühe päevaga, abionnid on vaid kraatri serval.

See kõik töötab vaid kahel kuul aastas, ülejäänud kümme kuud on onnid raudplaatidega kindlalt suletud, mäele võivad eksida vaid üksikud uitajad, kellel ei ole lootustki leida mingit abi ja teenust. Kui Tokios sajab 8 - 9 kuud järjepanu vihma, siis kattub Fuji samal ajal paksu lumega alates 2000. meetrist. Vastavalt ilma- ja lumeoludele sõidavad Kawaguchikost ka mägironimise hooaja välisel ajal liini- ja turismibussid neljanda või viienda jaamani, et pakkuda huvitatud inimestele mäeveerult kõrgvaate silmailu.

Kui me 18. aprilli hommikul silmad lahti lõime, valdas meid heldimus, ilm oli päikseline, aknaservas säras Fuji kriitvalge korrapärane suhkrupea koonus. Läks kiireks, tahtsime jõuda esimesele bussile. Pooljookstes õnnestuski peale saada. Muret tekitas vaid asjaolu, et sõidetakse neljandasse jaama, viienda tee ei olevat sõidukõlbulik, lund palju.

45 minutit sõitu mööda heas korras Subaru trassi ja olimegi turistbussidest ummistunud neljanda jaama platsil. Rahvast oli palju, kõik sagisid, metsa vahel paksud lumehanged. Edasisõitu takistas teel võimas raudvärav. Vaatasime, et värava juures otseselt valvurit ei olnud, vinnasime kotid selga, pugesime värava vahelt läbi ja kiirustasime sammu, et vaateulatusest välja jõuda.

Päike siras endiselt, hakkas palav. Kuna mägi oli ligidal, siis nõlvakalle tundus lauge. Kus lumi asfaldil oli, märkasime värskaid 8 -10 inimese jälgi. 4 - 5 km järel nägime neid paremnõlvale tõusvat. Arvasime, et nad on kohalikud ronijad ja teavad otseteed viiendast jaamast mööda kohe kuuendasse või seitsmendasse jaama ja asusime neile neljakesi järgi ronima, Andres ja Terje arvasid, et lumes magamine ei ole eriti mõistlik tegu ja jäid alla teele jalutama. Umbes 1,5 tunni

pärast hakkasime eesminejate tees kahtlema, nad tõusid väga otse, ilma suunata vasakule jäävale klassikalisele rajale. Kui nad siis ühelt suuremalt lumenõlvalt hakkasid lumelaudadega allapoole liuglema, oli asi selge, Sussaanini temp, vaja võtta suund otse vasakule, s.t. traverseerida pikalt mäenõlva. Kuid traavers polnud lihtne. Nõlv oli kaetud rusikasuuruste veerevate laavakängartega ja vahelduvalt paakunud libeda lumega, tuli ületada kõrgeimaid laavavoolusid ja madalamaid laiu uhteveoolusid. Õige tõusutee, mille ääres paiknevad onnid peaks kaugelt silma hakkama, ei ilmunud kuidagi nähtavale. Ilm oli muutunud külmaks, tuul läbilõkavalt tugevaks, kott tüütult raskeks, kõhutühjus ja väsimus piinasid.

Peale viie tunnist rügamist jõudsime lõpuks põhiraaja onnide juurde 7 ja 8 jaama vahel. Oli ka viimane aeg, hämardus. Algselt olime kodus planeerinud seal magamiskotis väliööbimist mõne onni ukseaugus, kuid õnneks siiski viimasel hetkel ostime Koduextrast 200.- kroonised kahekohalised kerged telgid. Nüüd kuluvad need marjaks ära. Ühtegi onni ust ega luuki lahti ei saanud, varjualust ei olnud. Kõik olid hoolikalt kinnitatud, vahemikud ja tühikud kaldus jäänud lund täis tuisanud. Õnneks leidsime onnide vahelt enam-vähem sobiliku platsi kuha sai 2 telki kuidagi püsti pista, kodu neljale inimesele..

Ilma nende nigelate telkideta oleks öö küll problemaatiline olnud, -7°C läbilõikavas tuules. Ka söögitegemise vee olime alt kaasa vedanud, meil oli vaid üks priimus 1 l bensiiniga, sobilike gaasibaloone me poodidest ei leidnud.

Öö möödus normaalselt, magada sai, kuigi vali tuul lõhkus jalutsis milline hästi kinni ei püsinud. Ka hommikul oli ilm selge, kuid külm ja tuuline. Peaasi, oli hea nähtavus. Asutasime enne üheksat minekule. Panime kohe kassid alla, sest edasine tee oli vaid tugeval kooriklumel kaldega 35-40°, ei mingit nõlvakraabitud rada ega teed ääristavaid kette, kõik ilmselt lume all. Esmalt püüdsime otse tõusta, kuid see väänas jalgu, hakkasime sikk-sakke saagima. Poole tunni pärast taha vaadates nägin, et Jüri ja Jaan kohmitsevad ühe onni kõrval, seejärel pöördusid tagasi (Jüri ei saanud kasse korralikult saapa alla, Jaan läks talle kaaslaseks). Nii jäimegi suurest seltskonnast vaid Elsuga kahekesi kauni-karmi mäe tipu poole rühkima.

Kaheksanda Peajaama eel on Shinto oranž värav torii, kõik tulijad peavad sealt alt läbi minema, mujalt ei saagi, on ebamugav järsk nõlvaosa. Värava alune trepp oli paksult 50°-st paakunud lund nii täis, et sealt ülessaamine oli paras võimlemine. Edasi jätkus jääne rada onnide vahelistel platvormidel ja kitsastel treppidel täistuisanud ja paakunud lumel. Seal polnud kuskilt kinni haarata, tuli vahel ka riskida ja õnnele loota. Els kaotaski kepi, ilma selleta oli edasimineku võimatu. Õnneks olin kaasa võtnud ka kerge kirka, mine sa tea, nüüd läksgi seda vaja. Oma kepi andsin Elsule, ise jätkasin kirkaga. Sobis, mõnes kohas oli kirkaga mugav ronida, teisel sai tehtud kirkajulgestustki.

Peale Peajaama viimaseid onne muutub nõlvakalle järsult teravamaks, kassid haakusid napilt kõvasse firni, hommikune tuul lõõtsus tormi-iilidena. Ohutum oli liikuda serpentiine tehes, igal sammul tuli kaaluda, kas tuul ei lükka tasakaalust välja. Sellist tuuletugevust olin kogenud vaid Aconcagual ja Everestil, seal ulatus see kolmekümne viie meetrini sekundis, siin pakun välja 25-30 m/s.

Peajaama onnide lõpus jõudis meile järele üksik jaapanlane, ühes käes kõvera varrega kirka, teises kepp. Liikus kummaliselt, tõusis kiires tempos 20 meetrit, siis lõõtsutas mitu minutit, trennivat Himaalaja reisiks.

Viimane järsem tõusuosa oli füüsiliselt üpris kurnav, tuli hoolikalt jalgu kontrollida ja tuult jälgida, pani kõvasti ähkima. Igale kopertusele oleks võinud jägneda pikk ja tõsine liug. Õnneks ei olnud piinavat kõrgusevaegust. Käes oli 2 paari windstopper kindaid, näpud ikka külmetasid. Mõnedkümmend meetrit enne kraatriserva ilmusid taas aimatavad onnid, need olid katuseharjani lumes, viimasest shinto väravast tuli lausa läbi roomata, kuigi ava peaks olema 2,5 – 3 m kõrge. Veidi enne kella ühte astusime rajutuules kraatriservale, jaapanlane mõned minutid varem. Oli 19. aprill 2010.

Fuji kraater on ca 700 m-se läbimõõduga ja 100 m sügavune lund täis süvis, alla viis kaljudele kinnitatud sõlmiline kõis. Fuji viimane purse fikseeriti 1707-1708 a. Kraatriserva ringi pikkus on umbes 2,3 km, suvel tehakse ring peale 40 minutiga, kõrgeim nukk jäi 400 m paremale, oli nii 6-8 m kõrgemal, tugeva tuule ja külma tõttu ei hakanud sinna minemise peale isegi mõtlema. Ka kraatriserva olid püstitatud mõned onnid, need olid täielikult lume all. Seinte ja katuse kuljes rippusid meetri pikkused horisontaalsed purikad ja sambad, pideva ühesuunalise tugeva tuule moodustis. Samad oli tippu tähistava kõrge posti küljes.

Külm ajas kiirelt alla, paar rosina ja šokolaadi ampsu, külmunud teed peale ja minema. Alla astudes pidi olema topelt ettevaatlik, libisemise oht veelgi suurem, selili liug võib tulla pikem. Ka alla minnes sõelusime ikka sikk-sakke, et ikka kindlam oleks, firn oli väga tugev.

Telgi juurde jõudsime 2,5 tunniga, väsimus ja nälg oli suur. Teiseks ööks sinna küll jääda ei tahtnud, külm ja tuul kiusasid, oli vaja laskuda metsa, sinna oli nii paari tunni tee. Selge mõistus ja mets võitsid, peale kerget sooja söömaega toppisime asjad kotti ja asusime allapoole astuma. Jalad olid küll üpris ümarad, kuid nüüd sai vahelduvalt astuda mööda lume alt välja sulanud teed. Tunni pärast märkasime alt tõusvaid inimesi, lähenes 2 punasärklast. Üllatus, Ivaril maraton joostud ja elus, tahvad nüüd Innaga mäe kiirelt peale teha! Soovitasime neile oma telgikohta, nemad seletasid, mis meid ees ootab.

Laskusime võssa, seejärel metsa, tee muutus ahtakeseks, kuid jäljed lumel viisid edasi. Peale kuut jõudsime üksiku kinnise shinto pühamu juurde. Arvasime, et see ongi sobilik koht, kus öö võiks mööda saata. Katuseräästast jooksis sorinal nii söögi kui pesuvett.

Umbes kell 2 öösel ärkasime tugevate tuulepagide peale, telk plaksus, potid ja sööginõud kolisesid õues. Käisin väljas, korjasin nodi kokku, kinnitasin telgi ja magasime edasi, kuni kell seitse tulid ülalt mööda külmunud lund krabusevad sammud ja reibas Inna hüüdis: äratus. Neil oli kell 2 öösel lagedal nõlval tuul telgi ühe ropsuga lõhki käristanud, et tuul asju ära ei viiks pidid nad neid koiduni kinni hoidma, nüüd tulid kiiresti alla. Ütlesid meile: nõks altpoolt algab tee, kuskil on neil üüriauto, ootavad tunni.

Panime asjad kokku ja asusime minekule. Tõesti, allpool algasgi lumine asfalttee, kuid see tüüris paremale, minu arusaamist tuli hoida vasakule, ei kuskil mingit autot. Ega meil kuhugi minna ka ei olnud, läksime aga mööda teed edasi. Paari tunni pärast sai lumi otsa, nõlvale tekkisid raielangid. Siis tuli alt üks auto ja seejärel ka teine, paarikümne minuti pärast pöördus esimene tagasi, see oli töölisi täis džiiip, meie peale ei mahtunud. Siis tuli teine auto, väike veokas, juht üksis sees. Meie juttu, et tahame Kawaguchikosse, ta ei mõistnud, kuid et tahame alla sõita sai aru küll. Els istus ette, mina kottidega kasti. Sõitsime kiiresti üle paarikümne minuti, kuni jõudsime Fuji Yoshida raudteejaama, seega hoopis teise linna. Me oleks pidanud teele jõudes kohe nõlva lõikama ja otse läbi metsa alla laskuma, kuskil sealsel teekäänakul ootas Ivari auto. Et jõuda viiendasse jaama ja sealt neljandasse, oleks pidanud juba enne metsa lagedal nõlval hoidma tugevamalt vasakule, ikka seal kus mul kahtlus tekkis.

Sõitsime rongiga 2 peatust Kawaguchikosse ja läksime endisesse majutuskohta, kus ootasid meid mäel mittevajalikud asjad, just selleks ajaks tulid teised teatega, et poole tunni pärast väljub buss Hakonesse, Jaapani tuntumasse termaalalale, meie järgmisse sihtpunkti.

Hakone kaldeerasse viib kõistee. Sõites üle oru, näeb maasoojuse taltsutamist, pinasesse kollaste fumaroolilaikude kõrval on puuritud paarisaja meetri sügavusse augud, et sealt toruderägastikuga ammutada kuuma vett, millest omakorda toodetakse elektrit ja soojust.

Termaalala põhiline atraktsioon oli väävlirikkas kuumas allikas keedetud mustad munad, muiduga vaid neile, kes olid ka enne termaalväljadel käinud. Munad muutusid mustaks ilmselt keemilise reaktsiooni tõttu. Ivaril oli sünnipäev, kogu pidulaud sai kaetud mustade munadega. Tokiosse jõudes võtsid meid vastu rõõmsameelsed Rauno ja Milena, neil oli olnud ärasõiduga väga kiire, kuid olid nüüd Islandi tuhapilvede tõttu kuus päeva Jaapani pealinnaga lähemat tutvust sobitanud. Lubasid meilegi õppinud güidina tummise tutvumisreisi teha. Olid meile korea linnaosas, Tokio teise ärikeskuse Shinjuku lähistel hea hinnaga hotelli broneerinud.

Kohe järgmisel hommikul oli plaanis operatsioon Baruto. Olime Eestis saanud Baruto sumotalli mingi aadressi ja telefoni numbri ja info, et treening algab igal hommikul kell 6. Sättisime endid kell viis minekule, sõitsime elektrirongiga mingisse jaama, ei osanud sealt kuhugi minna. Võtsime telefoni kõne, unine naishääl vastas, et kõik magavad, trenn algab kell 8. Suhtuti hästi, soovidati mõned jaamad edasi sõita, siis tullakse autoga vastu! Lõpuks vastas ka Kaiduo unine hääl, küsis kes me oleme.

Sõitsime uute kohta, jälle ei oska minna. Võtsime uue kõne, vastavale mehehäälele me ei meeldinud, autost ei räägitud enam midagi, meie mõistes saatis pikalt. Kui hakkasime politsei juhutatud suunas minema, sõitis meile järele väikebuss, roolis punapäise kena naisterahvas, korjas meid peale ja viis paar kvartalit edasi vana suure angaari ette, öeldes: oodake, sumokad tulevad kella kaheksaks!

Tulidki paar jässakat meest jalgrattastega, siis ilmus nurga tagant naeratav Kaido-Baruto. Vestlesime sõbralikult elust-olust, küsis veidi meie kohta, meie uurisime tema treeninguid, suhtumisi ja tõekspidamisi.

Kui jalgrattal veeres kohale tubli mehemürakas, märkis Kaido, et see olevat nende kõige paksem jaapanlane – 180 kg. Nagu hiljem selgus, sõitis ta ise kohale uue valge Hummeriga!

Kui meid läbi kitsa majadevahelise läbikäigu juhudati nn treeningsaal, valmistas see suurt pettumust, suurmeistrid harjutasid nagu Lurich ja Aberg 19. sajandi lõpul külaaidas: umbes 100 m²-ne kõle, savipõrandaga, akendeta, kehva valgustusega, kütmata plekkangaar. Vett toodi ämbriga, joodi kopsikust. Kohal oli 9 meest, kogu tiim pidi olema 13 meest, neist 4 valge vöoga. Treening tundus kuidagi loid, pool tundi tõsteti soojenduseks jalgu, tehti kätekõverdusi, kükke ja venitusi. Kaido tegi korralikult, osa viilis. Siis pusiti omavahel tehnikanippe, kuid üks mees võeti tõsiselt ette, tema pidi järjepanu 5-6 mehele kõigile vastu astuma, ta oli sellest väga vaevatud, lõõtsutas nii hirmsa häälega, et meile tundus, et ta annab kohe otsad. Kaido tegi ka mõned harjutused, kuid enamus aega vaatas kõrvalt, vahetevahel suuremeelselt mehi patsutades ja lohutades. Suur paks istus enamus aega taburetil näoga seina poole. Üldiselt tundus, et kogu see kamp töötab Kaido heaks, kuigi ka tema midagi erilist ei teinud, tema vastu näis olevat kõigil suur austus. Sumos kaalukategooriaid ei ole, osa mehi olid päris väikesed, nii 80 kilosid! Mis väljavaated neil on?

Treening kestis 2 tundi, kõhetu pomo koos kauni naisega istus aukohal, vaatas vaikselt meeste tegemisi, lõpus vestles sõbralikult paari mehe ja Kaidoga. Kaidol tuli oma töö teha, anda käe jäljend kullaga raamitud kartongile! Tellimus olevat 300 tükki, 2 sumokat abistasid teda selles tegevuses. Esiialgu tegi ühe käega, siis kiirust lisades vaheldumisi kahe käega. Päev tulevat kiire, vaja mingile televisioonile intervjuu anda, ka treeningu ajal käisid kaamaramehed korra filmimas. Järgmisel hommikul tegime sama varakult kalaturu külastuse. Tokio Tsukiji kalaturg on maailma suurim, eriti eksootiline, paikneb mitmel heal hektaril, kaubetakse kuni 400 erineva mereanniga. Enamus kaubast on elav, liigutab. Isegi suured mahalõigatud kalapead liigutasid lõpuseid. Igal varahommikul kell 5 on turul tuunikala oksjon, kuid sinna võõraid pealtvaatajaid enam ei lubata. Oksjon olevat väga hasartne, uudistajad ei mõistvat kombekalt käituda.

Lõpetuseks: Jaapan on põnev ja ilus maa, eriti kevadel, kirsside õitsemise ajal, inimesed on viisakad ja lahked, hooajaväline Fuji ronimine võib kujuneda karmiks tegevuseks, kordaminekuks on vaja õnne ja põhjalikku eelinformatsiooni. Kohale tasub minna omal käel, saab poole odavamalt kui reisifirmaga, on võimalus minna, kuhu tahad. Kaks nädalat kohapeal olla on ülimalt napp aeg, kuid mingi ülevaate maast ja inimestest saab ikka.

See jutuke on kirjutatud reisiajakirja Go tellimusel ja avaldatud veidi lühendatult Nr 3/2010

Tõivo, mai, 2010